



مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

جواهر البلاغه

بلاغت

جلسه ۳

استاد رفعتی

تعریف بلاغت، کلام و متکلم بلیغ

بلاغت در لغت: به معنای فصاحت و رسیدن است.

بلاغت در اصطلاح: مطابقت کلام فصیح با مقتضای حال است (بلاغت، وصف برای کلام و متکلم واقع می شود).

کلام بلیغ: کلامی که مقصود گوینده را کامل و جامع به مخاطب برساند.

متکلم بلیغ: متکلمی است که کلامش رسا و بیانگر مطلوب است.

آنچه در بلاغت یک کلام تاثیر گذار است

۱- کلام و ویژگی های آن (مثلا کلام موجز یا طولانی و...).

۲- حال و مقام (مثلا مقام مدح، تاکید و...).

۳- مقتضای (کلام به اقتضای حال باشد، مثلا اگر مقام مدح است، کلام طولانی باشد).

بلاغت در متکلم

ملکه و توانایی است که صاحبش به وسیله آن می تواند کلام بلیغی تالیف کند که مطابق با مقتضای حال بوده و معنای مورد قصد خود را به وسیله این کلام، به دیگران برساند.

مثال قرآنی: «يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ».